

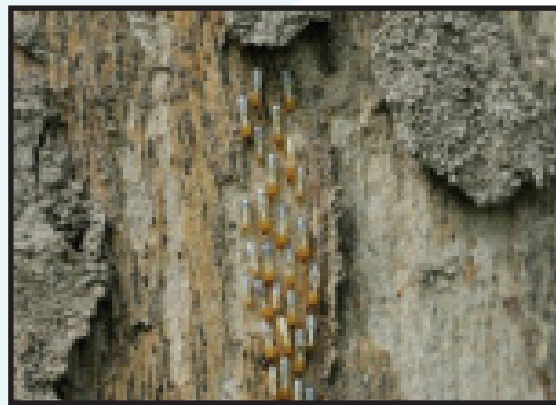
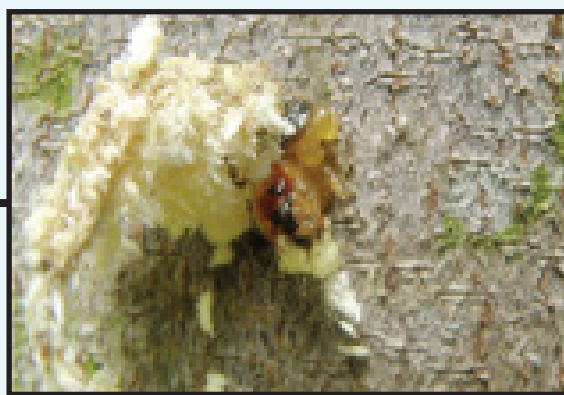
แมลงศัตรูป่าไม้และการดูแลรักษา

แมลงศัตรูป่าไม้ คือ แมลงที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ต้นไม้ในป่า โดยกินส่วนของต้นไม้เป็นอาหารทำให้ต้นไม้ได้รับความเสียหายทั้งด้านการเจริญเติบโต คุณภาพ และอาจทำให้ต้นไม้ตายได้ แมลงศัตรูป่าไม้ที่สำคัญและมักเป็นปัญหาอยู่เสมอ สามารถแบ่งเป็นกลุ่มได้ดังนี้

- 1. แมลงทำลายลำต้นและกิ่ง** ทำให้เนื้อไม้เกิดความเสียหาย ต้นหักโค่นและตายได้ เช่น มอด บางชนิด แมลงงู ปลวก ตัวงหวดยาวบางชนิด และหนอนผีเสื้อกลางคืนเจาะไม้ เป็นต้น

มอด

ปลวก (*Termite*)ตัวงหวดยาว (*Threnetica lacrymans*)

หนอนผีเสื้อเจาะไม้

วิธีการดูแลรักษา

ถ้ารูเจาะของแมลงมีน้ำยางไหลหรือมีขุยไม้ ให้ใช้มีดถากที่แผลเพื่อทำลายตัวหนอน ตัดกิ่งแห้งหรือกิ่งที่มีหนอนไปเผาทำลาย หรือใช้สารประเภทดูดซึมฉีดเข้ารูหนอนหรือราดบริเวณโคนต้น

ลักษณะขุยไม้ที่หนอนขับออกมา ติดอยู่ที่ปากกรู

ใช้มีดถากที่แผล

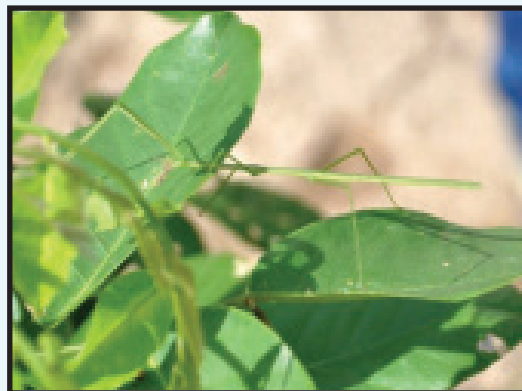

การป้องกันแมลงโดยฉีดสารกำจัดแมลงเข้ารูเจาะของแมลง

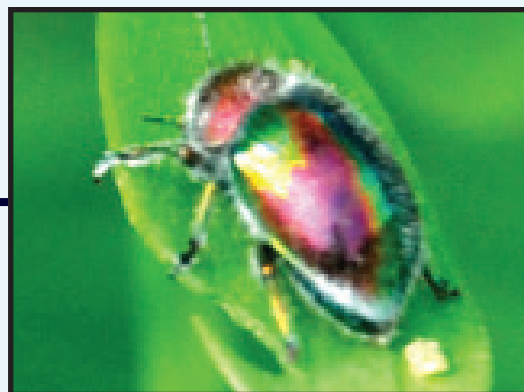
2. แมลงกินใบ เป็นแมลงที่กินและวางไข่อยู่บนใบ ใต้ใบ ลำต้น หรือพื้นดิน ตัวหนอนจะไต่ขึ้นมา กินใบ หรือกินเฉพาะผิวใบเท่านั้น เช่น หนอนผีเสื้อ ตั๊กแตนกิ่งไม้ และด้วงกินใบ เป็นต้น

หนอนกินใบสีก (Hyblaea puera)

ตั๊กแตนกิ่งไม้

ด้วงกินใบ

วิธีการดูแลรักษา

ถ้าแมลงเคลื่อนไหวยาวเข้าให้จับแล้วนำไปทำลาย หนอนผีเสื้อให้ใช้สารกำจัดแมลงฉีดพ่น และหากเป็นแมลงซอนใบ ให้ใช้สารกำจัดแมลงประเภทดูดซึมราดรอบโคนต้นหรือฉีดเข้าลำต้น

การปล่อยสารควบคุมแมลงศัตรูพืชแบบหมอกควัน

การฉีดอัดสารป้องกันและควบคุมแมลงศัตรูพืชเข้าต้น

3. แมลงทำลายตาและยอด มักจะอยู่ในช่วงตัวหนอน ซึ่งจะกินอยู่บริเวณผิวนอกหรือเจาะเข้าไป กัดกินภายในยอดจนยอดแห้ง ทำให้ต้นไม้ไม่สูงขึ้น แตกพุ่ม เสียรูปทรง

หนอนบุ้ง

หนอนคืบ

วิธีการดูแลรักษา

ถ้าพบการทำลายให้ตัดส่วนยอดไปเผา และหากมีการทำลายมากให้ใช้สารกำจัดแมลงประเภทดูดซึมฉีดพ่นที่บริเวณยอดทุก 10 วัน ในช่วงที่มีการแตกยอดอ่อน

4. แมลงกัดกินราก กัดกินรากขนาดเล็ก เจาะเข้าไปในเปลือกหรือเนื้อไม้ของราก ทำให้ต้นไม้เหี่ยวเฉาและตายในระยะเวลาอันสั้น เช่น หนอนของด้วงในวงศ์ *Scarabaeidae* หนอนผีเสื้อบางชนิด และปลวกบางชนิด เป็นต้น

ปลวก (*Termite*)

วิธีการดูแลรักษา

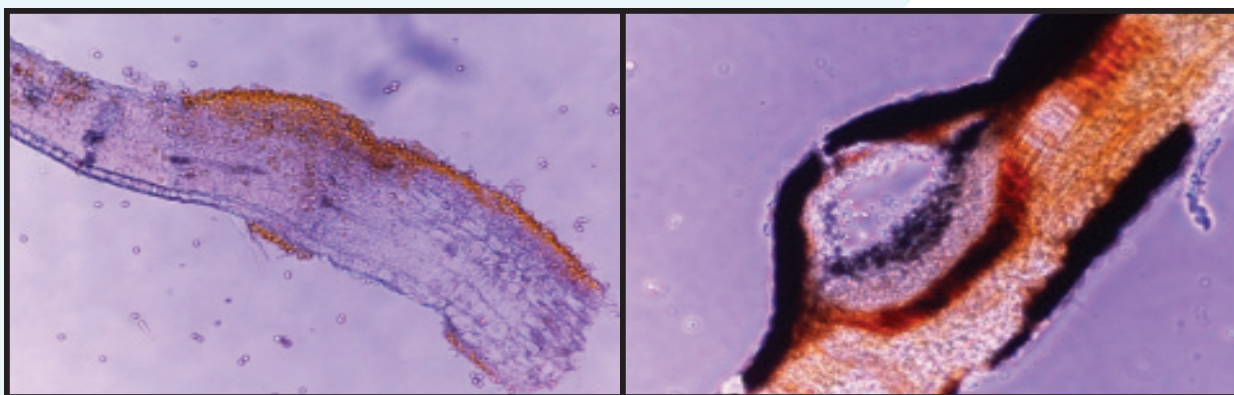
ใช้สารกำจัดแมลงประเภทดูดซึม ราดลงบริเวณโคนต้นและราก เพื่อกำจัดแมลงใต้ดิน

โรคพืชป่าไม้และการดูแลรักษา

โรคพืช คือ ภาวะที่พืชมีลักษณะผิดปกติจากเชื้อโรคที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ไปทำให้ระบบการทำงานในพืชผิดปกติ การเกิดโรคพืชมีปัจจัยสำคัญ คือ พืชอ่อนแอ สภาพแวดล้อมเหมาะสม เชื้อสาเหตุโรคที่รุนแรง และระยะเวลาที่พอเหมาะ

การจัดกลุ่มโรคพืชตามเชื้อสาเหตุโรค แบ่งได้ 2 กลุ่ม คือ

1. โรคพืชที่เกิดจากสิ่งมีชีวิต ได้แก่ โรคที่เกิดจากเชื้อรา เชื้อแบคทีเรีย เชื้อไวรัส และไส้เดือนฝอย เป็นต้น

เชื้อ *Marasmius pterocarpus* สาเหตุเกิดโรคราสนิมในต้นพะยูน

เชื้อรากลุ่ม *Ascomycetes* สาเหตุเกิดโรคใบจุด

ไส้เดือนฝอย

2. โรคพืชที่เกิดจากสิ่งไม่มีชีวิต เช่น การขาดธาตุอาหาร สภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม ดินเป็นกรดต่ำสูง เกิดจากพิษของสารกำจัดวัชพืชและเคมีต่าง ๆ

โรคพืชปาล์มที่สำคัญ ได้แก่ โรคใบจุด (*leaf spot*) ใบไหม้ (*leaf blight*) ราสนิม (*rust*) ราแป้ง (*powdery mildew*) ราดำ (*black mildew*) จุดหนูนดำ (*tar spot*) อาการเหี่ยว (*wilt*) โรครากเน่า เป็นต้น ส่วนใหญ่ที่พบบ่อยเป็นโรคที่เกิดทางใบ ซึ่งส่งผลต่อการสังเคราะห์แสงของพืชและจะทำให้พืชอ่อนแอ

โรคราสนิม (*rust*)

โรคใบจุดหนูนดำ (*tar spot*)

โรคลำต้นผุเน่า

โรครากเน่า

กรมป่าไม้

โรคใบไหม้

โรคราแป้ง

โรคใบจุด

ที่มา : กฤษณา พงษ์พานิช สำนักวิจัยการอนุรักษ์ป่าไม้และพันธุ์พืช
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

วิธีการดูแลรักษาต้นไม้ที่ถูกรบกวนโดยโรคพืชเข้าทำลาย ดังนี้

1. หลีกเลี่ยงการปลูกต้นไม้ในสภาวะที่เสี่ยงต่อการเกิดโรค เช่น เลือกพื้นที่ปลูกที่ดี ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ปราศจากโรค เป็นต้น
2. ป้องกันการเข้าทำลายของโรค เช่น ใช้สารเคมีป้องกันโรค ตัดแต่งกิ่ง ใช้สายพันธุ์ต้านทานโรค หรือเพิ่มความต้านทานโดยใช้ธาตุอาหารหรือสารเคมี

สารป้องกันและควบคุมแมลงศัตรูพืช

การป้องกัน-รักษาโดยการพ่นสารเคมีที่ใบและลำต้น

3. หากพบการเข้าทำลายของโรค ให้ตัดส่วนที่เป็นโรคทิ้งและเผาทำลาย ตัดแต่งทรงพุ่มให้แสงส่องถึง รักษาความสะอาดแปลง ใช้เชื้อราหรือใช้ชีววิธีในการควบคุมโรค

ตัดแต่งกิ่งที่มีโรคและแมลง

การรักษาโรคโดยฉีดสารเคมีเข้าสู่ลำต้น (trunk injection)